

Pərvanə İsmayılova
Azərbaycan Dillər Universiteti,
Xəzər Universiteti

<https://orcid.org/0009-0000-4046-6452>

10.30546/2518-752X.1.601.014

MÜASİR İNGİLİS DİLİNİN AFROAMERİKAN VARIANTINDA LEKSİK DƏYİŞİKLİKLƏRİN DİNAMİKASI

Açar sözlər: İngilis dili, leksikologiya, proses dinamikası, dilin beynəlmilləşməsi, fonetika

Keywords: English, lexicology, process dynamics, internationalization of language, phonetics

Ключевые слова: английский язык, лексикология, динамика процесса, интернационализация языка, фонетика

Giriş: İngilis dilinin afroamerikan variantı bu gün əksər dilçilər tərəfindən yalnız ingilislərin deyil, bütün dünyada danışılan ənənəvi klassik ingilis dilindən törənmiş standart dilin variantı kimi tanınır. Müasir dövrdə heç kim onun ümumbəşəri miqyasda əhəmiyyətini, eləcə də məşhur yazıçıların bu variantda yaratdığı bədii yaradıcılığını mübahisə etmir.

Məsələnin digər tərəfi ondan ibarətdir ki, dəqiq və ya humanitar sahədə çalışan alimlər müxtəlif texnika və üsullardan istifadə etdikləri kimi, filoloqların, dilçilərin, politoloqların və mədəniyyətşünasların maraqları da bir-birindən fərqlənir. Məhz, bu nöqteyi nəzərdən deyə bilərik ki ədəbiyyatşünaslar klassik ingilis dilində normaları bədii baxımdan, politoloqlar – müəyyən beynəlxalq (məsələn, miqrasiya) dəyişiklikləri əks etdirmək prizmasından, kulturoloqlar isə – ondan istifadə edən xalqın mədəniyyətini əks etdirmək mövqeyindən yanaşırlar. Lakin dilçilər bir tərəfdən milli dili qoruyub saxlayan, digər tərəfdən isə qısalma, kalkalaşma, müxtəlif illüziyalar, fonetik dəyişikliklər, qrammatik və fonetik normaların pozulması, son samitlərin karlaşması və ya cingiltiləşməsi prosesləri və s. kimi dil faktlarını qeydə alan konkret linqvistik dəyişikliklərlə maraqlanırlar.

Müzakirə: İstənilən dil mahiyyət etibarı ilə kifayət qədər sabit sistemdir və onda müxtəlif növ leksik dəyişikliklər çox ləng, bəzən onilliklər, hətta əsrlər boyu baş verir. Ancaq bir-birindən yalnız dialektlərdə fərqlənən yaxın qohum dilləri qarşılaşdırıb müqayisə etsək, bu qayda o qədər də fərqli və dəyişməz olmur. Üstəlik, belə hallarda istisnaların sayı o qədər çoxdur ki, qayda, qrammatik norma kimi nəyi qəbul etmək və ya üslub səhvlərini müəyyən etmək çətinidir.

Bu hadisə bir dildə qəbul edilmiş tələffüz və orfoqrafiya normalarının digər yaxın qohum dildə assimilyasiyası kimi müşahidə olunur. Zaman keçdikcə standart ingilis dili dünya miqyasında o qədər tanındı ki, planetin bir çox bölgələrinə

də geniş yayıldı. XX əsrdə onun beynəlmiləl xarakter daşması prosesi baş verdi və bəzi başqa ölkələrin sakinləri üçün ikinci, və daha dəqiq desək, digər başqa ölkələrin sakinləri üçün doğma dil oldu. Bu sakinlər arasında standart ingilis dilinin lüğətini, fonetikasını və qrammatikasını qismən mənimsəmiş, öz sözlərindən bir sıra əlavələr etməklə tərkibini dəyişdirən afrikalıları da var idi. Bu halda leksik variasiyanın dinamikası assosiativ olaraq uzaq keçmişə xatırladırdı. İngilislər Kelt adalarının ərazisində məskunlaşaraq öz mədəniyyətlərini yaratdılar. Hazırkı mövcud standart ingilis dili dil elementləri ilə birgə vəhdət şəklində, anglo-sakson dili kimi tanınmağa başladı [7, s. 98].

İngilis dilinin afroamerikan variantı bəzi elementləri milli xüsusiyyətlərin və əlaqəli qrupun dilinin qarşılıqlı əlaqəsi nəticəsində variativliyə məruz qalmışdır. İngilis dilçiliyinin müxtəlif sahələrinin birgə əlaqəsi ilk növbədə etnoqrafik nüanslara səbəb oldu. F.Kuperin romanlarını xatırlamaq kifayətdir ki, XVIII əsrdə hindlilərin ata-baba torpaqlarında olan amerikalı kolonistlər fəal şəkildə (bəlkə də istəmədən) yad dil mədəniyyətinin bir hissəsini mənimsəmişdilər. XXI əsrdə ABŞ, demək olar ki, bütün əvvəlki dövrlərlə müqayisədə, ümumiyyətlə, çoxdilli sistemlərin geniş şəbəkəsi ilə seçilir. Bu öz aydın ifadəsini müxtəlif sosial-etnik qrupların əlaqəsində və eyni zamanda yenidən birləşməsində göstərir. Nəticədə yeni mədəni dəyərlərin mənimsənilməsi baş verir. Amma mədəniyyət, bildiyimiz kimi, çox geniş anlayışdır. Onda başqa bir dilin variantlarının və ya dialektlərinin bir-birinə nüfuz etməsi mütləq şəkildə baş verir. Bundan əlavə əgər başqa millətdən olan insanlar ABŞ-da yaşayırlarsa, lakin ingilis dilində danışmağa davam edirlərsə, bu özünü daha bariz şəkildə göstərir. Dilçiliyin ümumi prosesinə bəzi sosial-tarixi amillər də təsir edir.

Xüsusilə, bu afroamerikan dialektindəki leksik modifikasiyaların variasiyasına təsir etmişdir. Və bu heç bir halda standart ingilis dilinin sərbəst inkişafına mane olan mənfi hadisə sayıla bilməz. Əksinə, bir çox əcnəbi dilçilərin qənaətinə görə, ingilis dilinin afroamerikan variantı sanki bütövlükdə sistemin inkişafına kömək edir, obrazlı desək, onu canlandırır və tamamlayır. İlk növbədə vurğulamaq lazımdır ki, istənilən leksik modifikasiyalar qloballaşma dövrünü əks etdirir. Bu, afrikalıların miqrasiya prosesi ilə sıx bağlıdır və bu ingilis dilində amerikanizmlərin genişlənməsinə və zənginləşməsinə simptomatik töhfə verir. Bu günlərdə Amerika Birləşmiş Ştatlarında ingilis dilinin afroamerikan variantının çox geniş yayılmasının səbəbi elə məhz budur.

Bu gün 50 ştatın istənilən regionunda dilçiliyin əsas bölmələrində - fonetika, leksika, qrammatika və s. afroamerikan variantının amerika aksentologiyası ilə birgə istifadə olunması bu gün global olan ingilis dili üçün unikal nüansdır. Başqa sözlə, indiki "afroamerikan" variantı bütün dil səviyyələrinə nüfuz edir.

Yeri gəlmişkən, bu regional problemin demək olar ki, hədsiz dərəcədə genişlənməsi lingvistik tədqiqatın çərçivəsindən kənara çıxır. Mentalitetimizə yaxın tərzdə izah etsək, qədim zamanlardan Şərq xalqları, o cümlədən azərbaycanlılar öz mehribanlığı, qəlbi açıqlığı, tolerantlığı ilə seçilib. Buradan da immiqrantların, statistik cəhətdən azsaylı xalqların irqi müstəqilliyinə, özünü təmin etməsinə və nəhayət özünüidentikliyinə nail olmaq üçün kəskin və ağırlı bir problem ortaya çıxır. Afroamerikalılar məlum səbəblərə görə ştatlarda öz sosial-mədəni təbəqələrini

qoruyub saxlamağa çalışırlar. Bu yolla (yəni öz dilinin elementlərindən istifadə etməklə) onların linqvistik-mədəni paradigmasının səviyyəsi yüksəkdir.

Alimlər ingilis dilinin afroamerikan variantının leksik-qrammatik normalarını sosial nizam fenomeni kimi araşdırırlar. Sosioliqvisitika isə buna uyğun olaraq öz norma və qaydalarını diktə edir. Beləliklə, dil baxımından Afrikadan olan amerikalıları ən azı iki istiqaməti özündə birləşdirir. Birincisi, ingilis dialektlərinin yayılma genişliyi və azadlığı; çünki Cənubi Afrika miqrasiya hərəkətləri əsas dilin milli elementlərinin qorunmasına mane olur. İkincisi, L.A.Şuljenkonun incəliklə qeyd etdiyi kimi, “Amerika millətinin sosial mobilliyi və sıxlığı afroamerikalıların axınının mənbəyidir” [3, s. 5; 4, s.2]. Eyni zamanda, ingilis dialektləri bütün Avropa və ABŞ-da o qədər geniş yayılmışdır ki, onları müəyyən bir ərazidə uzun müddət saxlamaq qeyri-mümkündür. Başqa sözlə, onlar Böyük Britaniya və hətta ABŞ-in hüdudlarından çox-çox uzaqlara yayılaraq daha böyük ərazilərə məskunlaşırlar.

İngiltərə və Amerikadakı müasir afroamerikalılar yazılı və şifahi nitqlərində öz dil variantından nisbətən sərbəst surətdə istifadə edə bilirlər. Bundan əlavə, afroamerikalıların dil siyasəti onlara bütövlükdə standart ingilis dili sisteminə sadıq olmağa imkan verir. Vətən, necə deyirlər, hər şeydən əvvəl gəlir. Məsələnin mahiyyəti ondan ibarətdir ki, bəzi digər xalqların və millətlərin nümayəndələri (və bu gün ABŞ-da onların sıxlığı kifayət qədər böyükdür və əhalisi müxtəlifdir) milli dili, eləcə də onlara yad mədəniyyəti asanlıqla mənimsəyib istifadə etmək istəmirlər [6, s.290; 9, s.160].

Aydın ki, ABŞ hakimiyyət orqanları və xalqı bu cür “yadellilərə” ən yaxşı halda sonsuz səbirlə, ən pis halda isə nifrətlə yanaşır. Bununla belə, bu, yeni mühitə və mədəniyyətə qoşularaq ingilis dilinin təbii inkişafına mane olmadan öz dil ənənələrinə yiyələnən əksər afroamerikalılar üçün xarakterik deyil, buna görə də onun variasiyası daha qabarıq şəkildə özünü büruzə verir.

L.V. Miloserdova məqalələrindən birində göstərdiyi statistik məlumatlara əsasən 2017-ci ilin məlumatları belədir: “ABŞ-in əhalisi 299 417 504 nəfər idi. Onların arasında 40 mindən çox Afro-Amerikalı vardır” [2, s.44-45]. Təəssüf ki, göstərilən tarixdən sonra Covid pandemiyasının başlaması səbəbindən daha yeni məlumatımız yoxdur. Amma əmin ola bilərik ki, yuxarıda qeyd etdiyimiz səbəbdən bu günlərdə bu rəqəm sayı daha çoxdur. Statistika əsasən göstərilən rəqəm xaricdən nüfuz edən linqvistik komponentlərin Amerikanın bəzi etnomədəni birlikləri ilə qarşılıqlı əlaqəsini göstərir.

Tarixə qısa bir ekskursiya etsək, ekvatorial Afrika, XIX əsrdən bəri və uzun müddət köləlik dövrünü yaşamış olduğunun şahidi olarıq. XX əsrdə afroamerikalılar etnik kimliyin qalıqlarını və Avropa mədəniyyətindən kəskin şəkildə fərqlənən milli mədəniyyəti qoruyub saxlamağa sövq olundu. Bu, dil siyasətində də öz əksini tapdı. Bir sıra dilçilərin fikrincə, buna “Black English” adlı istiqamət kömək etdi. Antonimi, əlbəttə ki, “White English” olan adın simvolizmini deşifrə etmək çətin deyil. Afroamerikalılar tünd dərilili irqə mənsubdurlar, lakin müstəmləkəçilik dövründə təcrid olunmuş, və ağ əhali tərəfindən faşist konsentrasiya düşərgələri kimi qurulmuş, müxtəlif qəbilələrin öz dillərini və anglo-afrika ləhcəsini qoruyub saxlaya bilmişlər.

XX və XXI afroamerikalılar Amerika və Böyük Britaniyada öz xalq dili olan “ibonika” variantını hazırladılar. Bəzi afrikalıların təxəyyülünün necə işlədiyi

heyvətamızdır. Dil vasitələrinin metonimik ötürülməsi musiqi və incəsənət fonunda baş vermişdir. İngilislər “twist” rəqsinin əcdadları idi, bir müddət sonra amerikalılar rok-n-roll yaratdılar və onun əsasında milli bədii “hip-hop” meydana çıxdı. Afroamerikalılar bunu müasir dillə desək, klipini yaratdılar və musiqi adından istifadə edərək onu linqvistik bir məcaza çevirdilər. Nəticədə “rəqs hərəkəti” metaforasına əsaslanan bir texnika meydana gəldi və ingilis danışq dilinin (nitqinin) bir hissəsinə çevrildi.

Amma ayrı-ayrılıqda nəzərdən keçirilən istənilən məcaz, məlum olduğu kimi, dilin vahid bədii və vizual vasitəsidir. O, nitqi təsvir etmək üçün yaradılmışdır, məsələn: epitet, jarqon, slənq, müqayisə və s. Beləliklə, mübadilə şəklində ingilis dilində bir sıra məcazlar yaratdılar.

Afroamerikalılar ingilis dilinin dialektlərindən istifadə edərək ünsiyyətə yeni yaranmış məcazlar əlavə edirlər. Bununla belə afroamerikalılar aktiv şəkildə şifrələnmiş sözlərdən (semiotikadan) istifadə etməyə başladılar. Artıq Semiotika anlayışı Amerikanın şimal ştatlarının bəzi sakinləri tərəfindən qəbul edilmişdir. İngilis dilinin afroamerikan variantı, məsələn, “boom-box” – “portativ video magnitofon” (adətən böyük) kimi yenilənmiş slənqlərlə zənginləşdirilmişdir. Və ya: *to bounce*, yəni: ingilissayağı vidalaşmadan ayrılmaq. Bəzi jarqonlar mövzudan oyuna keçdi. Məsələn, “bones” əvvəlcə spesifikasiyası olmayan sümükləri (insan kəlləsi və ya heyvan sümükləri) nəzərdə tuturdu. Lakin Afrikalı-Amerikalılar domino oynamağı çox sevirdilər və oyun daşlarına sümük deyilir. Beləliklə, afroamerikan dialektindən simptomatik olaraq götürülmüş “domino”nun ingilis dilinin amerikan versiyası yaranmışdır [8, s.329; 10, s. 150].

Doğrudur, slənqin bir ləhcədən digər ləhcəyə bu cür keçidlərinin müəyyən təhriflərlə müşayiət olunmadığını qeyd etməyə bilmərik. Onlar afroamerikalılar üçün başa düşülən və qəbul olunandır, lakin ingilis dilinin fonetik sistemi və ya qrammatik normaları üçün heç də xarakterik deyil. Bunu P.D.Vatutina aydın şəkildə qeyd etmişdir. Aparıcı dilçilərin fikirlərini ümumiləşdirərək, o, ingilis dilinin afroamerikan variantının leksik xüsusiyyətlərinin öyrənilməsinə iki əsas yanaşma haqqında yazır: 1. dialekt və 2. qrup.

Birinci yanaşma, anladığımız kimi, leksikoloji çalarların fərdi tədqiqinə uyğun gəlir. Məhz, P.Vatutina birinci yanaşmanı “nitq subyektlərinin linqvistik davranışının irqi kateqoriya mövqeyindən, ikincisini isə etnik qrup nöqtəyi-nəzərindən” araşdırma kimi təqdim edir [1, s.7-8; 5, s. 20].

Məlumdur ki, dialekt yanaşmasına əsasən, afroamerikalılar 3-cü şəxsdəki son “-s”ləri tələffüz etmirlər. Onlar ingiliscə “th” səsini “f” kimi tələffüz edirlər. Həm də ingilis dilinin qrammatik qaydaları ilə iki və ya üç ardıcıl samitlərin qeyri-ixtiyari və əsassız ixtisarı da müşahidə olunur. İkinci yanaşma nitqin xırıltılı tonu kimi incəlikləri müşahidə etməyə imkan verir.. Və qrammatika baxımından birincilər yiyəlik halını qəbul etmirlər.

Böyük Britaniyanın məktəbliləri və təhsil müəssisələrinin tələbələri doğma ingilis dilinin bütün zamanın formalarını mükəmməl bilirlər, lakin demək olar ki, həmişə aktiv olaraq yalnız onlardan üçünü və ya dörd zamanı istifadə edirlər. Qalanları gündəlik nitqdən kənarda qalır, demək olar ki, müəllimlərin mühazirə kursuna daxil edilmir və çox vaxt yalnız bədii ədəbiyyatda olur. Və dogma dil daşığı-

cıları bununla yanaşı yiyəlik halından da istifadə edirlər. Bu isə afroamerikalıların ciddi-cəhdlə yayındıqları qrammatik xüsusiyyətdir.

XXI əsrdə miqrasiya axınının geniş vüsət aldığı bir zamanda xalqların qarşılıqlı əlaqəsi iki və bəzən daha çox dilin elementlərindən, daha doğrusu, onların dialektlərindən istifadə etməyə imkan yaratdı. Nəticədə, həm standart ingilis dili, həm də əcnəbi afroamerikan variantı variasiyaya uğradı. Yəni, afroamerikan variantı (digər terminologiyada – sosiolekt) tədricən klassik ingilis dilinin müəyyən sayda fonetik normalarını və qrammatik qaydalarını özündə ehtiva etməyə başladı. Bu proses qarşılıqlı xarakter aldı. Afrikalıların Böyük Britaniya və ABŞ-da assimilyasiyası onlar arasında ünsiyyəti artırdı, daha da inkişaf edərək məhsuldar oldu. Afroamerikalılar müəyyən çərçivələr daxilində işə cəlb olunmağa başlayanda dil faktorlarına sosial-mədəni amillər də əlavə olundu. Nəticədə ingilis dilinin afroamerikan variantı standart sistemini dəyişdi.

Ümumiyyətlə, hər hansısa xarici dili və ya dil variantını tədqiq edərkən ilk öncə həmin dilin bir sıra dil strukturlarını, belə ki, lüğət tərkibini, leksik, fonetik qanunauyğunluqlarını bilmək vacibdir. Dil anlayışı, ümumiyyətlə, tədqiqat, fərdin elmi fəaliyyətinin nəticəsi ilə bağlıdır. [11, s.90].

Mövzunun aktuallığı. Qloballaşma və miqrasiya proseslərinin sürətlənməsi müasir ingilis dilinin sosial və regional variantlarının aktiv inkişafına səbəb olmuşdur. Afroamerikan variantının leksik xüsusiyyətlərinin və dəyişmə dinamikasının öyrənilməsi dilin beynəlmilləşməsi, normativlik və variativlik problemlərinin araşdırılması baxımından xüsusi aktuallıq kəsb edir.

Tədqiqatın elmi yeniliyi. Məqalədə müasir ingilis dilinin afroamerikan variantında leksik dəyişikliklər ilk dəfə olaraq dinamik və kompleks şəkildə təhlil edilmişdir. Afroamerikan leksikasının formalaşmasına təsir edən sosial-mədəni amillər müəyyən edilmiş və bu variantın standart ingilis dili ilə qarşılıqlı əlaqəsi sosiolinqvistik aspektdən əsaslandırılmışdır.

Nəticə: Məqələmizi yekunlaşdıraraq vurğulayırıq ki, müasir ingilis dilinin afroamerikan variantında leksik modifikasiyaların belə variasiyasının, fikrimizcə, həm üstünlükləri, həm də qeyri-üstünlükləri vardır. Üstünlükləri ondan ibarətdir ki, bir dil və yaxud dil variantı və onun dialektləri (ləhcələri) və ya variativləri bir-birini qarşılıqlı zənginləşdirir. Fonetik quruluşun və leksik-qrammatik normaların təhrifləri olmadan mümkün olmur, elementlərin belə yenidən qurulması obyektiv olaraq müasir elm adamları tərəfindən qənaətbəxş hesab olunur.

Biz bu variantın mənfi cəhətlərini dialektlərin (variativliklərin) qeyri-ixtiyari qarışmasında görürük, bunun nəticəsində kök morfemlər, affikslər və ya şəkilçilər ilkin olaraq dəyişdirilir. Gələcəkdə bu cür variasiya avtomatik olaraq bəzi leksemlərin təhrif olunmasına gətirib çıxara bilər. Bu halda onların ilkin mənası itir. İndi artıq əminliklə demək olar ki, afroamerikalıların təxminən 75%-dən çoxu öz doğma dil variantından və ya yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi, sosiolektdən istifadə edir. Digər tərəfdən, qara dərilili miqrantların və yerli britaniyalıların müəyyən bir hissəsi üçün bu sosiolekt və ya dil variantı demək olar ki, yeganə ünsiyyət vasitəsinə çevrilir. Afroamerikalıların müəyyən təbəqəsi də var ki, onlar da öz doğma dil variantından çox az istifadə edirlər, ünsiyyət prosesində standart ingilis dilindən də istifadə edirlər.

Ədəbiyyat:

1. Ватутина, П. Д. (2020). Особенности лексики афроамериканского английского в фильме «PUTNEY SWOPE». Уральский гуманитарный институт.
2. Милосердова, Л. В. (2015). Социальный статус афро-американского английского языка. Ленинград: Ленинградский государственный университет имени А.С. Пушкина.
3. Шульженко, Л. А. (2018). Лексические особенности афроамериканского английского (на материале романа April Sinclair «Coffee will make you black»). Саратов: Саратовский национальный исследовательский государственный университет имени Н. Г. Чернышевского.
4. Ball, A. F. (1991). Organizational patterns in the oral and written expository language of African-American adolescents: Choice vs. ability. Paper presented at the annual meeting of the American Educational Research Association, Chicago, Illinois.
5. Howe, D., & Walker, J. (2003). Negating the Creole-Origins Hypothesis: Evidence from Early African American English. University of British Columbia & University of Ottawa.
6. King, S. (2020). From African American Vernacular English to African American Language: Rethinking the Study of Race and Language in African Americans' Speech. *Annual Review of Linguistics*, 6, 285–300.
7. Green, L. (2002). *African American English: A linguistic introduction*. Cambridge: Cambridge University Press.
8. Wolfram, W. (2009). African American English. In B. Kachru, Y. Kachru, & C. L. Nelson (Eds.), *The Handbook of World Englishes* (pp. 328–340). Hoboken, NJ: Wiley-Blackwell.
9. Thomas, E. R., & Wassink, A. B. (2010). Variation and Identity in African-American English. In C. Llamas & D. Watt (Eds.), *Language and Identities* (pp. 157–165). Edinburgh: Edinburgh University Press.
10. Trudgill, P. (2004). *New-Dialect Formation: The Inevitability of Colonial Englishes*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
11. Veysəlli, F. Y. (2007). *Dil. Bakı: Təhsil*.

Parvana Ismaylova

Summary

THE DYNAMICS OF LEXICAL CHANGE IN THE AFRICAN AMERICAN VARIANT OF MODERN ENGLISH

The presented article discusses an interesting and topical issue from a linguistic perspective. Within the framework of a small volume of work, the author nevertheless succinctly and concisely reveals the roots of AfroAmerican English. It is correctly indicated that philologists, historians, political scientists, cultural scientists, and representatives of related professions were engaged in this problem in the 21st century. But the article analyzes the changes that, first of all, interest modern linguists of different nationalities. These are, in particular: epentheses, truncations, calcifications, allusions, a whole cascade of phonetic and lexicological changes, violations of grammatical and orthoepic norms, processes of stunning, ringing of final consonants, etc. The study actually shows that these and some other means indicate the variety of the lexical features of AfroAmerican English. The value of this article, in our opinion, is twofold. On the one hand, it is from a linguistic point of view that some novelty has been introduced into this topic. On the other hand, the author correctly believes that AfricanAmericans in the modern period of history literally flooded the United States and partly Great Britain. The nation assimilated and as a result,

some of their native words, expressions, and dialects became part of the English language. Slangs began to play a specific role, which was discussed in the article. Finally, we also see the modest advantage of the article in the fact that AfroAmerican dialects are mainly confined to modern ethnocultural situations. It follows from the conclusions and communications that the analyzed object of research is deeply rooted in modern English, although for the most part in colloquial.

Перване Исмаилова

Резюме

ДИНАМИКА ЛЕКСИЧЕСКИХ ИЗМЕНЕНИЙ В АФРОАМЕРИКАНСКОМ ВАРИАНТЕ СОВРЕМЕННОГО АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА

Представленная статья посвящена интересной и достаточно острой с языковой точки зрения теме. В рамках небольшой по объёму работы автор тем не менее ёмко и лаконично вскрывает корни афроамериканского английского. Автор рассматривает вопрос о том, что данной проблемой в XXI веке занимались филологи, историки, политологи, культурологи и представители смежных профессий. В статье анализируются изменения, которые, в первую очередь, интересуют современных лингвистов, причём, разных национальностей. Это, в частности: эпентезы, усечения, калькирования, аллюзий, целый каскад фонетико-лексикологических изменений, нарушения грамматических и орфоэпических норм, процессов оглушения, озвончения конечных согласных и т.д. В ходе исследования фактически показано, что эти и некоторые другие средства свидетельствуют о динамике лексических особенностей афроамериканского английского. Ценность настоящей статьи, на наш взгляд, носит двоякий характер. С одной стороны, именно с лингвистической позиции в эту тему внесена некоторая новизна. С другой стороны, автор правильно подчеркивает, что афроамериканцы в современный период истории в буквальном смысле слова наводнили США и отчасти Великобританию. Нация ассимилировалась, и как следствие – некоторые их исконные слова, выражения и диалекты стали частью английского языка. Специфическую роль стали играть сленги, о чём в статье шёл разговор особый. Наконец, скромное достоинство статьи нам также видится в том, что афроамериканские диалекты, главным образом, приурочены к современной этнокультурной ситуации. Из выводов и обобщений автора следует, что анализируемый объект исследования глубоко укореняется в современном английском языке, правда, по большей части в разговорном.

Rəyçi: prof. Ç. Qaraşarlı